

Mikä kansalaisia puhututti merialueilla?

Toteutimme viime loka-helmikuussa perinteisen verkkokyselyn sijaan Howspace-alustalla kansalaiskyselyn, jossa osallistujien vastaukset teemakohtaisiin kysymyksiimme olivat avoimesti nähtävänä kaikille, ja vastauksista muodostui keskustelu osallistujien kesken. Howspace-alusta mahdollisti myös useita eri informaatio- ja aineistotyyppettä hyödyntävän keskustelun aktivoinnin.

Alustalla oli

- mahdollisuus kirjoittaa vastaukset kysymyksiimme (vastausvaihtoehtoja ei annettu monivalintana),
- mahdollisuus osallistujien keskinäiseen keskusteluun ja kommentointiin sekä
- mahdollisuus saada vastauksia suoraan Metsähallituksen henkilöstöltä.

Keskustelu oli monipuolista ja laaja-alaista

Kansalaiskeskustelun aiheita olivat mm.

- yleinen kiinnostus ja suhde merialueisiin,
- kokemus Metsähallituksen toimista ja palveluista,
- meriluonnon monimuotoisuus,
- merituulivoima,
- kalastus,
- saariston retkeily- ja virkistyspalvelut sekä
- luonnonsuojelualueet.

Jokainen aihealue keräsi kommentteja, kysymyksiä ja huomiota. Tiivistettynä kansalaisia puhututtivat seuraavat teemat:

- **Meri on jatkuvassa muutoksessa**
Tarvitsemme tietoa ja seurantaa meren tilasta ja kyvystä reagoida muutoksiin.
- **Liikkuminen saaristossa ja merellä on kansalaistaito**
Kansalaisten taitoa liikkua ja oleskella merellä kestävästi ja turvallisesti tulee tukea ja opastaa.
- **Merellisiä elinkeinoja tulee yhteensovittaa**
Merelle kohdistuu merkittäviä odotuksia, niin energian kuin ruokaturvankin osalta. Näitä tulee yhteensovittaa.
- **Saaristo ei ole museo**
Selkeärajaisilla ja yhtenäisillä luonnonsuojelualueilla on tärkeä rooli. Samaan aikaan, saaristossa elämistä, elinkeinojen harjoittamista ja liikkumista ei tulisi vaarantaa.

Keskustelu eri tiimoista voidaan tiivistää seuraavasti:

Kestävyys asettaa kehikon meren käytölle

- **Meri ja merialue on jatkuvassa muutoksessa.** Tämä vaatii muutoksen seuraamista sekä raportointi- ja reagoitokyvykkyyttä sekä lyhyellä tähtäimellä, mutta myös halua katsoa pidemmälle, jopa 50 ja 100 vuoden päähän.
- **Luonnossa liikkuminen ja luontosuhteen ylläpito koetaan suomalaiseksi kansalaistaidoksi.** Merialueilla tapahtuvan luontomatkailun halutaan tukevan tätä. Samaan aikaan matkailuvirtaa tulisi ohjata kestäviin kohteisiin ja matkailijoiden omia kestävyystaitoja parantaa.
- **Ravinnekuorma koetaan haastavaksi. Sen hallinta vaatii suunnittelua ja koordinointia myös maa-alueiden käytön kanssa.**
- **Kala ja kalastus - niin ammatti- kuin vapaa-ajan kalastuskin - voivat edustaa ekologisesti kestävää, kotimaista ruokahuoltoa.** Tätä pitää mahdollistaa eri toimilla huomioiden myös kalojen kasvun ja riittävän pyyntikoon turvaaminen.

Merituulivoima on tärkeä osa energiamurrosta, mutta vaatii paikallista yhteensovittamista

- Merituulivoiman tärkeys osana energiamurrosta tunnustetaan ja tunnustetaan laajasti. **Samaan aikaan sen yhteensovittaminen elinkeinojen sekä luonto- että maisema-arvojen kanssa koetaan haastaviksi.** Myös vaikutuksesta merenpohjaan ollaan huolissaan.
- Merituulivoiman rakentaminen tulisi keskittää jo olemassa olevien kohteiden läheisyyteen. **Samaan aikaan, erilaiset puisto- ja keinosaariratkaisut nähdään myös mahdollisina.**

Kotimaiselle kalalle on kysyntää

- Kansalaiset ovat huolissaan kalastuselinkeinosta.
- Keskusteluun osallistujat haluavat lisätä kotimaisen kalan tarjontaa elintarvikekaupassa sekä kykyä kilpailla erityisesti tuontilohen kanssa. Tämä vaatisi ammattikalastuksen ja kalankasvatuksen elinkeinoharjoittamisen olosuhteiden turvaamista, mutta myös esimerkiksi kilpailukykyistä kuluttajahinnoittelua.
- Myös kuluttajien omiin ruokakalavalintoihin tulisi vaikuttaa, ja laajentaa sitä.
- Kalastusta ei tulisi nähdä kuitenkaan pelkästään elinkeinona ja ruokahuoltona, vaan myös sosiaalisena ja kulttuurisena ilmiönä, jolla on merkitystä myös luontosuhteen rakentumisen näkökulmasta.

Meri on meille suomalaisille henkilökohtaisesti tärkeä

- Saaristomeri, retkeily ja saarikohteet edustavat keskusteluun osallistujille henkilökohtaisesti tärkeää lataumista, ainutlaatuista ja arvokasta osaa Suomea sekä “odottamisen arvoista viikon kohokohtaa”.
- Samoin, saaristo ja meri tarjoavat mahdollisuuksia tarjota asiakkaille ja sidosryhmille ainutlaatuisia elämyksiä, joita ei muualta saa.
- Tietoa kuitenkin kaivataan lisää mm. luonnosta liikkumisesta merellisissä olosuhteissa, luonnon kunnioittamisesta sekä rantautumisesta lintujen pesimäaikoina. **Merellä liikkumisen ja kestävän käyttäytymisen tulisi olla kansalaistaito.**

Luonnonsuojelun ja saaristoelämän välille ei tulisi rakentaa vastakkainasettelua

- Luonnonsuojelualueen tärkein tehtävä on rajata luonnolle haitallisia käyttömuotoja pois yhtenäisellä ja selkeästi rajatulla alueella. **Luonnon kestävyys asettaa kehikon kaikelle toiminnalle.**
- Samaan aikaan vastakkainasettelua luonnonsuojelun ja kestävän kalastuksen tai metsästyksen osalta tulisi välttää. **Eryityisesti kansalaiset nostivat esiin haitallisiksi koetut hyljekannat.**
- Suojelu ei saa keskustelijoiden näkökulmasta edustaa myöskään “heitteillejättöä”, vaan tarvitaan aktiivista otetta, joka huomioi myös rannikon kulttuurin, elinolosuhteet ja liikkumistarpeet. **Saaristo ei ole museo.**

Merialueiden luonnonvarasuunnittelu on valtion omistamien vesialueiden pitkän aikavälin strategista kestävän käytön suunnittelua ja sitä tehdään yhdessä sidosryhmien kanssa.